

Dnevnik
festivala **5**

23. april

70 Festival

EPSKO I DRAMSKO
profesionalnih
pozorišta
19. do 26. aprila 2021. Vojvodine

Danas na programu:

PETAK, 23. april, Novi Sad

- 19.30 h: Ivo Andrić *Travnička hronika*, režija i dramatisacija: Nikita Milivojević, Srpsko narodno pozorište u saradnji sa Narodnim pozorištem Sombor (Scena „Pera Dobrinović”)

Reč reditelja

NIKITA MILIVOJEVIĆ

Neke od najboljih stranica ispisanih na srpskom jeziku nalaze se u romanu „Travnička hronika”: ...”Jer, zašto da moja misao, dobra i prava, vredi manje od iste takve misli koja se rađa u Rimu ili Parizu? Stoga što se rodila u ovoj dumači koja se naziva Travnik? I zar je moguće da se ta misao nikako ne beleži, nigde ne knjiži?” Nosio sam ovu Andrićevo misao bezbroj puta na sve strane sveta kao neki svoj lični prtljag. „Travnička hronika” je za mene kao ona sveća u romanu što gori danju i noću na turbetu Abdulah paše: ...”ono malo svetla, da osvetli sav mrak koji se vekovima nakupio oko nas”. To je ona ista sveća koju nosi junak Tarkovskog kroz prazan bazen. Tom svećom, u mraku, počinje i naša predstava.

JUGOSLAV KRAJNOV

Fon Miterer

Moja prva asocijacija na predstavu Travnička hronika, koja u svom podnaslovu ima naziv Konzulska vremena, jesu slike, zvuci, mirisi jednog bosanskog gradića, Travnika, s početka 19. Veka. Druga asocijacija je sudar civilizacija, prosvećene Evrope sa neprosvećenim, kako ga konzuli nazivaju, poludivljim Balkanom, s primitivnim ljudima koji, eto, svoj vek provode po bosanskim

kasabama. Ono što je značajno za našu predstavu jeste ne-
erovatno dobra atmosfera koja zaista donosi sve ono što je
Andrić opisivao u svom romanu, to su slike. I zaista, kada
čitamo delo vidimo slike, zajedno s piscem. Mislim da smo
mi ovo košmarno snoviđenje uspeli da prenesemo na scenu i
mislim da smo taj suživot dva konzula sa jednim divljim i pri-
prostim narodom takođe uspeli da dočaramo publici, a ono
što me posebno vezuje za ovu predstavu i čime sam zadivljen
jeste predivna muzika koja je prisutna u gotovo svakom mo-
mentu predstave, ako to nije muzika, onda je to zvuk blata
kojim glumci gaze, zvuk kiše koja pada. Za glumca je privi-
legija kada ima priliku da igra u predstavama koje su nastale
prema delu takvog pisca kao što je Ivo Andrić.

TIJANA MARKOVIĆ

Ana Marija

Lik Ane Marije za mene je
jedan od najbolje napisanih
ženskih likova. Vrlo reljef-
no. Smenom različitih iden-
tитета ona postaje i nestaje.
Andrić u više navrata govori
da je ona žena usijane glave
i hladnog tela. Supruga aus-
trijskog konzula, dualističke
prirode, nestabilnog psihičk-
og zdravlja, gde do iznemo-
glosti pokušava da se izbori

za svoje mesto u blatnjavoj pustinji, koju čine ljudi različitih
veroisповести, tradicija, kultura i običaja. Čitava predstava i
rad na njoj, muzika, scenski pokret, sloboda da se dođe do
ideja, pojedinačnih i zajedničkih, sve se tu saželo. Trenutno
učim nemački jezik kako bih lik Ane što bolje kreirala i ožive-
la na sceni. A Andrić, kada hoću nekome da kupim poklon
van granica nače zemlje, kupim Andrićevo delo.

ZORAN ĐERIĆ

**Upravnik Srpskog narodnog
pozorišta**

**Travnik je metafora mitološkog
toponima**

Upravnik SNP Zoran Đerić kaže da je Ivo Andrić nesumnjivo najznačajniji srpski i jugoslovenski pisac 20. veka i da je, iako nikada nije napisao ni jednu dramu, Andrićevo delo prisutno na našim pozornicama više od 80 godina zahvaljujući brojnim dramatizacijama njegove proze i poezije. U Srpskom narodnom pozorištu su, do sada, sa uspehom dramatizovani romani „Na Drini ćuprija” i „Travnička hronika”, kao i pripovetka „Anikina vremena”. Đerić podseća da je pre „Travničke hronike”, reditelj Nikita Milivojević dramatizovao roman „Na Drini ćuprija” i režirao ga u Nemačkoj i u Grčkoj. Travnička hronika, u režiji Nikite Milivojevića, premijerno je izvedena oktobra 2019. godine, u Srpskom narodnom pozorištu, na Sceni „Pera Dobrinović”.

- Ovde nije reč o klasičnoj dramatizaciji, razvijanju radnje, uspostavljanju protoka vremena, karakterizaciji likova. Ispoštovana je naracija, koja prati osnovni tok romana. Travnik je metafora svojevrsnog mitološkog toponima u kome se sreću, prelamaju i uviđaju pravila postojanja sveta, a svet je, kao što je poznato, zasnovan na politici, ucenama, pogodbama, novcu i onom najvažnijem, pravu jačeg - kaže Đerić i navodi da predstave „Na Drini ćuprija”, „Anika i njena vremena” i „Travnička hronika”, svedoče o tome da je Andrićevo delo ipak scenično i da ga je moguće uspešno dramatizovati.

Tako se, ukazao je Đerić, na izvestan način, pobijaju, kako njegova skepsa: „Nisam ja pisac za pozornicu. Ja pozorište mnogo volim i volim da idem u pozorište, ali ne znam kako treba pisati za pozorište. A to je teško znati. Treba se roditi za to“, tako i skepse svih onih koji misle da se dela Ive Andrića otimaju dramatizaciji i da ih je nemoguće postaviti na pozorišnu scenu.

- Projekti koji su proistekli iz čitanja Andrića, dramatizacije Andrićevih dela, pripovedaka ili romana, nastoje da ponude jedno novo, sadašnje viđenje i tumačenje burnog vremena na našem balkanskom, regionalnom prostoru – zaključuje Đerić.

Lj.Stupar

JUČE U SUBOTICI: *Pozorištu s ljubavlju i Radnička hronika*

Osmesi, pljesak dečijih dlanova, radost kada na bini prepoznaju koju životinju su glumci napravili igrom materijala, zvukova, boja, plesom, pantomimom, upotrebom lutaka, sve to i više od toga stalo je u raskošan svet dečije predstave *Pozorištu*

s *ljubavlju*, koja je pred najmlađom publikom izvedena tokom četvrtog dana festivala. Uz hitove ABBE i Majkla Džeksona, cela sala stopila se sa predstavom i ansamblom na sceni, u komadu kojim se deca uče da vole pozorište. Ovo je druga predstava sa kojom Dečije pozorište Subotica učestvuje na ovogodišnjem Festivalu.

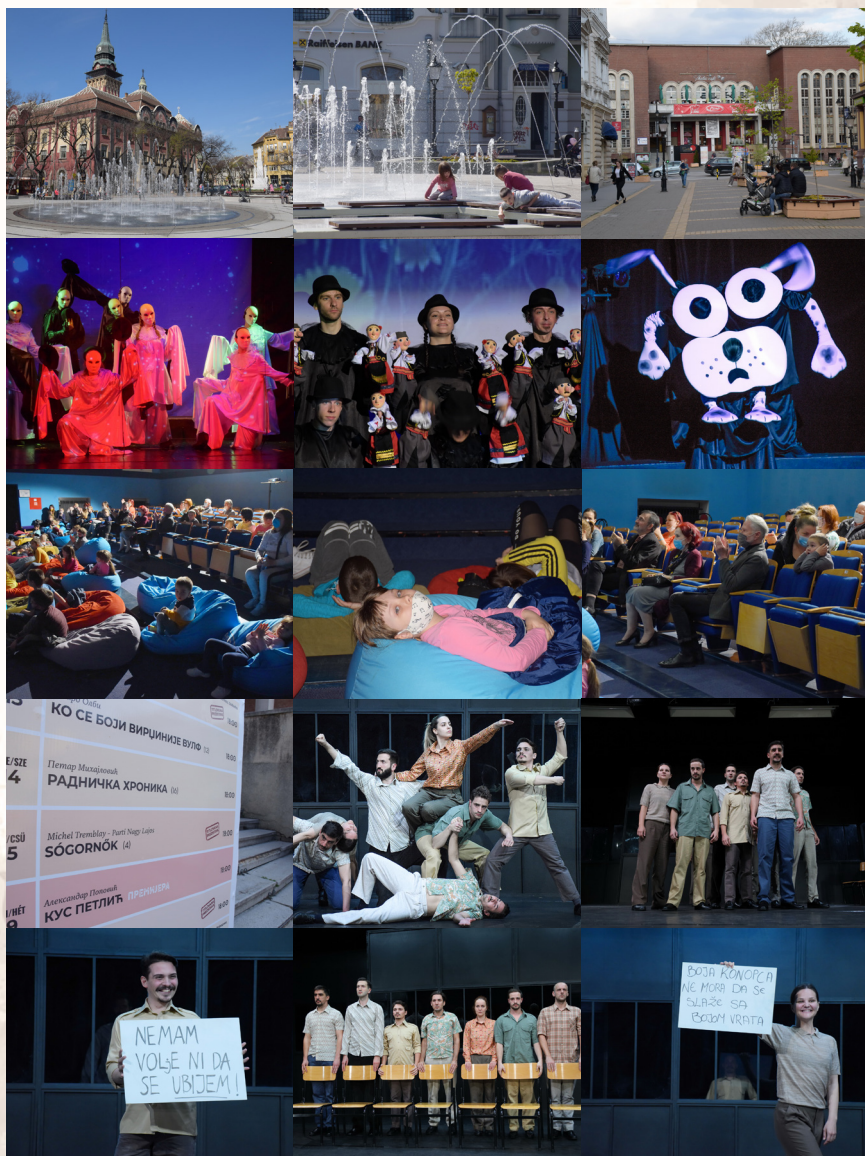
- Predstava je oda lutkarstvu, za sve nas je ovaj komad praznik i prilika da se divimo svemu onome što lutkari mogu, onome što lutke jesu, od tkanine, predmeta, creva iz tuš kabine, svega čemu glumac udahnuje novi život dok je na sceni – kaže Marta Aroksalaši, direktorka Dečjeg pozorišta Subotica.

A na sceni pored Dečjeg pozorišta, u suncem okupanoj Subotici, u popodnevnom terminu odrasla publika pratila je Radničku hroniku, tematiku koja retko koga da je mi-moišla. Stećajevi, štajkovi, obespravljeni radnici, privatizacija, nemoć, smrt. Jednom rečju, aktuelno.

- Drama na srpskom ima publiku, najveći problem je što moramo da ograničavamo broj mesta jer je zainteresovanost velika, te moramo da ih vraćamo. Sam festival nam mnogo znači, ali nam je žao što ne možemo sada da budemo u Zrenjaninu, svi na jednoj sceni, kao što smo to prehodnih godina činili – navela je za Dnevnik festivala Olja Đorđević, direktorka Drame na srpskom jeziku NP Subotica.

M.P.

Sutra na programu:

SUBOTA, 24. april, Zrenjanin i Novi Sad

- 11.00 h: *Divljožder*, tekst i režija: Jovan Caran, Narodno pozorište „Toša Jovanović“, Zrenjanin, Lutkarska scena na srpskom

- 17.00 h: Lav Nikolajevič Tolstoj *Ana Karenjina*, režija: Dejan Projkovski, Novosadsko pozorište – Újvidéki Színház

Impressum: novinari Ljiljana Stupar, Miroslava Pudar;
fotoreporter Jovan Njegović Drndak; prelom Nenad Dajić.
Autor plakata Sonja Vidaković Savić.
